

Galaten 2 - In Strijd met het Goede Nieuws

D.T. Brinkman

Inleiding

Deze studie is een verdieping op de inleiding op de brief aan de Galaten en in de vorm van een prediking eerder uitgesproken.

Lees: Galaten 2:1-20

Kerntekst

Maar later, toen Petrus in Antiochië was, was ik het ten overstaan van iedereen met hem oneens. Want wat hij deed, was niet goed. 12 Eerst had hij namelijk met niet-joodse christenen meegeeten, maar toen er enkele Joden uit de groep van Jakobus kwamen, deed hij dat niet meer en at voortaan apart. Hij was bang dat die mannen, die de besnijdenis zo belangrijk vonden, kritiek op hem zouden hebben. 13 De andere Joodse christenen, en zelfs Barnabas, huichelden met hem mee! 14 Ik had meteen door dat dit **in strijd was met het goede nieuws**. Daarom zei ik, in bijzijn van allen, tegen Petrus: "Petrus, u bent een Jood van geboorte. Hoe kunt u van anderen eisen dat zij als Joden gaan leven, als u zelf niet volgens de Joodse wetten leeft?" (Galaten 2:11-14, Het Boek)

Evangelie

Het Evangelie, een woord dat wij meestal onvertaald laten, is hier vertaald met 'het goede nieuws'. Het Goede Nieuws dat Paulus bracht, werd door Petrus –door zijn gedrag- onderuit gehaald. En terecht dat Paulus hem daar op aansprak. Tenminste, dat vinden wij vaak zo vanzelfsprekend... Petrus ging zich een beetje als een Jood gedragen, terwijl hij als een heiden leefde, nou dat kan niet en dus "aanpakken" zouden we denken.

Natuurlijk moest Paulus ingrijpen. Maar tóch was dit gewaagd. Wanneer we de feiten eens op een rijtje zetten kunnen we zien waarom dat zo was. En daarnaast, deze discussie tussen Petrus en Paulus was niet zomaar een zaak van gedrag! Het gedrag van Petrus namelijk zou het werk, de Evangelieverkondiging, van Paulus ernstig geschaad hebben of zelfs volledig teniet doen als hij daartegen niet in het verweer was gekomen.

Paulus naar Jeruzalem

Drie jaar nadat Paulus tot geloof was gekomen, ging hij naar Jeruzalem. Hij bleef daar 14 dagen en logeerde bij Petrus. Daarnaast ontmoette hij Jakobus.

Na 14 jaar rondgereisd en gepredikt te hebben ging hij weer naar Jeruzalem, samen met Barnabas en Titus. In besloten kring legde hij de belangrijkste broeders het evangelie voor dat hij predikte onder de heidenen. Er staat dan in vers 2: "opdat ik niet vruchteloos liep of gelopen had" – met andere woorden: Paulus wilde zich er van overtuigen of wat hij onderwees aan de heidenen de juiste leer, de juiste boodschap, was. En dan stelt hij vast dat zelfs Titus, die een onbesneden Griek was, niet gedwongen werd zich te besnijden.

Wie overigens de NBV-vertaling raadpleegt leest hier iets heel opmerkelijks in Galaten 2:6

"De belangrijkste broeders -hun positie interesseert me trouwens niet, God slaat geen acht op het aanzien van een mens- hebben mij niets verplicht"

Wanneer je dit vers in de NBV leest, vraag je je af... waarom ging Paulus dán naar Jeruzalem om te spreken met 'de belangrijkste broeders', juist hen, om goedkeuring te verkrijgen of bevestiging voor zijn Evangelie-verkondiging, als hun positie of standpunt hem niet interesseerde?

Intrigerend. En tegenstrijdig ook. Wat moeten we hier mee? Is dit, gezien de rest van Galaten 1 en 2, wel juist weergegeven? Immers, wanneer we naar de laatste verzen van Galaten 1 kijken zien we dat ook daar Paulus de Apostel Petrus en Jakobus had opgezocht om te verifiëren of wat hij geloofde en leerde de juiste leer was.

De oplossing vinden we als we 'schrift met schrift' vergelijken. In dit geval twee andere, Nederlandse, vertalingen. De Statenvertaling zegt:

"En van degenen, die geacht waren, wat te zijn, hoedanigen zij eertijds waren, verschilt mij niet; God neemt den persoon des mensen niet aan; want die geacht waren, hebben mij niets toegebracht."

en de NBG 1951 zegt:

"Maar wat hen betreft, die in zeker aanzien waren – wat zij vroeger geweest mogen zijn, doet er voor mij niets toe: God ziet de persoon niet aan – mij immers hebben zij, die in aanzien waren, verder niets opgelegd."

Daar zien we -op basis van twee vertalingen- de waarheid omtrent deze tekst verschijnen. Paulus zegt hier niet dat de positie van de belangrijkste broeders hem niet interesseert -wat de Nieuwe Bijbelvertaling zegt- maar, dat wat zij vroeger waren hem niet interesseert! Het zijn nú dus wel degelijk broeders die in aanzien zijn! Wat zij vroeger waren, dát doet niet ter zake.

Paulus leert ons hier --zo even tussen de regels door-- dat wat iemand vroeger was of deed absoluut niet relevant is. Wat iemand gedáán heeft, is voor God niet belangrijk. Of het nu een goed mens of de meest verdorven zondaar was! Wat ze ook waren, het waren nú -na hun bekering- belangrijke broeders geworden. En hij ging naar hen om te horen of hij wellicht ook voor niets mensen zijn boodschap had gebracht.

Voor de tweede keer geeft Petrus zijn steun aan Paulus' bediening. Jakobus, Petrus --hier onder zijn Griekse naam Kefas—en Johannes reiken hem --zo staat er- de hand. Oftewel: hij krijgt de zegen van de belangrijkste oudsten van de Gemeente van Jezus Christus.

De énige verplichting die Paulus werd opgelegd was dat hij en zijn metgezellen de armen ondersteunden en dat heeft Paulus ook gedaan. We lezen bijvoorbeeld dat er voor de gemeente in Jeruzalem --die zeer arm was-- werd gecollecteerd in opdracht van Paulus.

Verzet tegen Kefas (Petrus)

In de verzen 1 t/m 10 zien we dus dat Paulus een goede band, in geestelijke zaken en waarschijnlijk ook persoonlijk, had opgebouwd met Petrus. Hij had bij Petrus gelogeerd. Petrus was een belangrijke steun voor hem bij zijn Evangelie-verkondiging. Hij roemt Petrus als één van de broeders die in aanzien is. En Petrus laat ons later weten dat Paulus de geliefde broeder 2 Petrus 3:15 is. Dat zeg je niet zómaar van iemand!

Vanaf vers 11 lezen we vervolgens het gedeelte waar ik met name aandacht voor vraag. Petrus at altijd met de heidenen, zo zegt Paulus. Maar toen er afgezanten van Jakobus kwamen, trok hij zich terug en at hij apart uit angst voor degenen die voorstander waren van de besnijdenis.

Het is niet zo dat hier expliciet gezegd wordt dat deze afgezanten van Jakobus voorstanders waren van de besnijdenis. Het kan zijn dat Petrus bang was dat zij, wanneer zij terug gingen, binnen de gemeente in Jeruzalem zouden laten vallen dat Petrus met heidenen aan tafel zat. En doordat hij apart ging eten, gingen zij met hem méédoen. Zélf Barnabas deed er aan mee.

We moeten overigens nog wel vaststellen wannéér dit voorviel. Het was tussen Paulus' bezoeken aan Jeruzalem in. Dus hij ging éérst 14 dagen bij Petrus en Jakobus langs, vervolgens kwam Petrus een aantal jaren later in Antiochië en vertoont daar dit gedrag uit vers 11 e.v. en weer een aantal jaren later komt Paulus wederom in Jeruzalem waar Petrus hem tot grote steun is.

Paulus moet hiertegen optreden. Hij kán niet anders, want zijn jarenlange arbeid als Evangelist wordt hier door Petrus --en door Petrus alléén!- onderuit gehaald.

Er waren namelijk Joden die de tot het Christendom bekeerde heidenen leerden dat zij alléén door het Judaïsme tot God konden komen. Men onderwees dat je alléén een goed Christen was wanneer je niet alleen je bekeerd had tot de Here Jezus Christus maar dat je óók de wet moest onderhouden. Zij trokken rond en veroorzaakten in de Christelijke gemeenten overal onrust en problemen. Petrus' gedrag bevestigde die opvattingen alleen maar. En zo werd Paulus geconfronteerd met een ernstig probleem.

Dit verklaart de uitspraak van Paulus in vers 14, waar hij zich openlijk verzet tegen Petrus' gedrag:

“Indien gij, die een Jood zijt, naar heidens en niet naar Joods gebruik leeft, hoe kunt gij dan de heidenen dwingen zich als Joden te gedragen?”

Wanneer Paulus hier in meegegaan was, of er niets van gezegd had, had hij bij de heidenen de indruk gewekt dat het inderdaad zo was dat men **alleen via het Judaïsme tot Christus Jezus kon komen**. En dat terwijl hij, met Petrus' en Jakobus' zegen notabene, predikte dat de mens **alléén door Genade behouden werd en niet door de werken van de wet!** Dan was het evangelisatiewerk van jaren in één klap teniet gedaan. Dáárom moest hij hiertegen in verzet gaan.

Menselijk gesproken een riskante actie. Immers: Petrus was één van de twaalf! Hij had Paulus daar, om het zo te zeggen, als een kleuter in de hoek kunnen zetten. Hoe zouden u en ik gereageerd hebben als we in Petrus' schoenen hadden gestaan? Hadden we niet al heel snel gereageerd met een opmerking als

“zeg, Paulus, wat dénk jij wel niet? Hoe haal je 't in je hoofd om mij zo te kijk te willen zetten? Je weet toch wel tegen wie je het nu hebt? Ben ik dan niet één van de Apostelen? De man waarvan de Here Jezus zelf heeft gezegd dat ik zijn schapen moest hoeden?”

Paulus zegt dat Petrus hier **“huichelde”**. Dat is: dingen doen waarvan je in je hart of uit je overtuiging weet dat ze niet deugen. Zijn gedrag kon absoluut niet door de beugel. Wat Petrus geantwoord heeft, weten we niet. Maar wél dat hij zich door Paulus liet terechtwijzen. Dit blijkt ook wanneer Paulus –wat we eerder zagen- voor de 2e keer in Jeruzalem komt. Petrus, Jakobus én Johannes zijn hem tot grote steun.

Paulus haalt dit voorval aan **om de Galaten terecht te wijzen**. Om ze te laten zien dat zélfs de Apostel Petrus de leer van de Genade, van het Evangelie van Genade, onderschreef.

Wat vertelt Galaten 2 ons?

Wanneer we het lezen als een anekdote, of een stukje geschiedenis van de vroege Christelijke gemeente, dan ontgaan ons toch een aantal dingen.

De lessen die we hier, in dit korte gedeelte, onder andere konden leren zijn naar mijn mening dat:

1. het Evangelie dat Paulus brengt dé Goede Boodschap is, hét Goede Nieuws. Niet alleen voor de heidenen, maar ook door de Joodse Apostelen onderschreven en bevestigd;
2. dat het soms noodzakelijk is –ook al verliezen we daardoor mogelijk onze positie of aanzien- om anderen te corrigeren die ‘huichelen’. Wanneer mensen meehuilten met de wolven in het bos, dan moeten we een positie innemen, zéker als de waarheid van het Evangelie in het geding komt;
3. tegengesteld hieraan: we leren ook dat we ons moeten willen laten corrigeren. Net als dat Petrus zich liet terechtwijzen. Ook als dat correctie betreft van broeders of zusters die –naar de mens gesproken—minder in aanzien zijn in de Gemeente. Als zij, op basis van Gods Woord, ons de waarheid voorhouden moeten we niet op onze vermeende strepen gaan staan maar buigen voor Gods Woord!
4. Ook leren we dat we, als we bepaalde opvattingen hebben of koesteren, we deze moeten toetsen bij andere broeders of zusters in de gemeente. Dat deed Paulus ook, waarom wij dan niet?
5. Tot slot leerden we hier dat wat er in ons leven gebeurt is of welke positie we hadden vóórdat we de Here Jezus leerden kennen totáál onbelangrijk is in de Gemeente van Christus Jezus.

Ik ben er van overtuigd dat Petrus inzag dat het gelijk aan Paulus' kant was. Dat **God's geest** -door Paulus heen- **hem terecht wees**. Daarom ook dat Petrus later voor hem tot een grote steun was én Petrus hem zijn “geliefde broeder” noemde.

Het zal voor Petrus een pijnlijke aangelegenheid zijn geweest. Hij stond gewoon voor schut. Het was wel een léérzame ervaring. Zo is dat ook in ons leven. Sommige dingen doen pijn. We maken in

gemeenten of in het dagelijkse leven zaken mee die niet bepaald leuk zijn. We voelen ons soms tekort gedaan door broeders of zusters. Of beledigd. Soms zijn er die menen dat ze ons verleden eventjes fijntjes moeten oprakelen om ons als gelovigen neer te halen. Of we menen zélf mensen in de hoek te moeten duwen door op onze vermeende strepen te staan .. meestal worden we dan al snel hard van dat zelfgemaakte voetstuk afgeduwd. Achteraf weten we of erkennen we: God heeft mij hier iets willen leren.

Uiteindelijk draait het allemaal maar om één ding. Waar het op uit komt, wat belangrijk is en wat Paulus dan ook schrijft de verzen 19, 20:

“Want ik ben door de wet voor de wet gestorven om voor God te leven. Met Christus ben ik gekruisigd, en toch leef ik, (dat is), niet meer mijn ik, maar Christus leeft in mij.”